

Den Gamle By

Forbrydelse, retfærdighed og straf

Et TIU-projekt for unge om
lovgivning, domme og demokratiske rettigheder

Marianne Bager, Afdelingsleder Undervisningsafdelingen, Den Gamle By
mb@dengamleby.dk

Baggrund og målsætning for projektet

- Ønsket/opgaven var at lave noget for unge på 16-19 år).
- Spørgsmål:
 1. Kan vi engagere unge i historie/historiske begivenheder?
 2. Kan vi engagere dem i at lære af historien?
 3. Kan vi skabe interesse/behov for at kende historien?

Unge mennesker:

- Tager deres rettigheder som en selvfølge
- Tænker demokrati og retfærdighed som urokkelige begreber
- Er somme tider mere optagede af deres egne personlige rettigheder og undlader at tage stilling.

Vi ville gerne gen-finde behovet for engagement i samfundet og politiske emner, behovet for demokrati.

TIU (Teater I Undervisningen)

TIU som begreb og undervisnings-/formidlingsform har sin oprindelse i England (TIE = Theatre In Education)

Et TIU forløb består af

- en teaterdel, ikke på en scene foran publikum men på gulvet blandt publikum. Publikum bliver involveret som f.eks. Deltagere i et møde, vidner til en begivenhed/ulykke/..., domsmænd i en sag etc.
- et diskussions-forum hvor linierne bliver trukket op fra forestillingsdelen til hverdagslivet og nutiden, og hvor temaer og problemstillinger fra forestillingen så vel som reaktioner fra publikum tages op til refleksion og diskussion.

Teaterformen:

- De fleste forestillinger foregår i en naturalistisk teater-form, med elementer af "Verfremdung" inspireret af Bertholt Brecht, og stærkt inspireret af Augusto Boal from Brasil (han opfandt forum-formen i sit "Theatre of the Opressed"), og selvfølgelig stærkt inspireret af teorier om drama & teater som undervisningsform (Drama as a Learning Medium, Drama for Understanding etc.)

Selve sagen

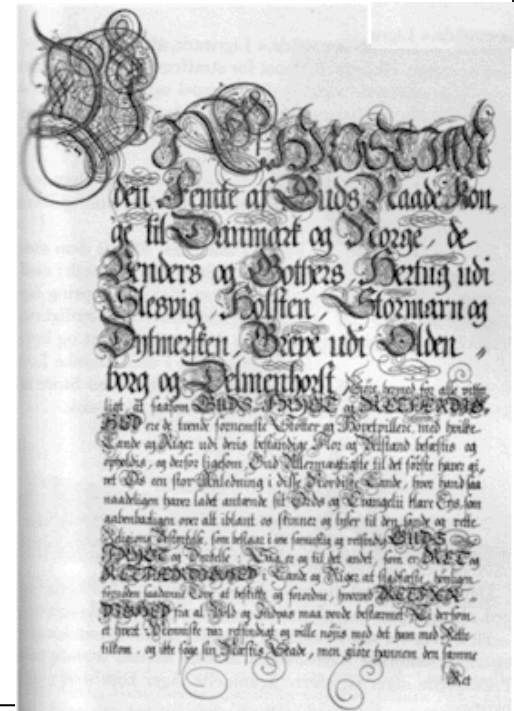
- **En autentisk sag fra Hobro fra 1813-14:**

Facts:

- I 1812 brændte 1/3 af byen under et tordenvejr.
- Byen havde været besat af Spanske tropper under Napoleons-krigene.
- Byen var fattig og Danmark bankerot.
- Danmarks styreform var enevælde – Chr.V's
- enevældige lov fra 1683 var stadig gældende.
- I 1813 brændte byen en gang til og endnu 1/3 af byen nedbrændte – denne gang var branden påsat af en ung pige på 17 år.
- Denne sag – blandt andre – skabte den debat, der med tiden førte til afskaffelsen af dødsstraf i Danmark .

Kilder:

- En kopi af den oprindelige retsprotokol (transskription)
- Spredt information fra internettet.

TIU forestillingen

Rammen for TIU-teaterdelen:

- Høringen hvor domsmændene skal domfælde.

Personerne i forestillingen:

- Byfogeden og nogle af vidnerne.
Personerne er skabt ud fra facts og informationer fra retsprotokollen – spilles af aktører fra Den Gamle By i historiske dragter.

Eleverne/deltagerne

- Involveres som domsmænd
- Deles i grupper med instruktioner
- Skal diskutere i grupperne og i plenum
- Skal argumentere for den dom, de i gruppen besluttet

På denne måde får deltagerne direkte indflydelse på sagens udfald.

Temaer til den efterfølgende refleksion og discussion

Efter teaterdelen er ofte det første emne den dom, der blev afsagt:

- Var de alle enige? Hvad skete der, hvis man ikke var?
- Opgav nogle deres egen mening under diskussionen i gruppen? Hvorfor?
- For og imod dommen? Konsekvenser? ...etc

De får den rigtige dom fra 1814 læst op samt hører om situationen/omstændighederne omkring dommens udførelse.

De historiske linjer trækkes op eller refereres til, når det er relevant:

- Udviklingen af og mod demokrati (1849)
- Lovgivningshistorie – domme, dødsdomme
- Danmark i 1800-tallet

Andre temaer:

Det gode samfund, menneskerettigheder, retfærdighed > < hævn, ændringsprocesser i samfundet, enevælde contra demokrati, dødsstraf i verden i dag, moral og etik ... etc.etc.

Fordele

- Reel følelse af at blive involveret.
- Indflydelse på sagen hvis:
 - Du siger noget
 - Du argumenterer for dit synspunkt.
- Engagement i et dilemma om moral & etik, retfærdighed, menneskelige overvejelser ...

Mål:

- Eleverne får viden om livsbetingelser, retssystemer og synet på mennesket i begyndelsen af 1800-tallet.
- Eleverne får en fornemmelse af sammenhængen mellem fortid og fremtid, da fortidens temaer og dilemmaer stadig er vigtige.
- Eleverne erfarer, hvordan de gennem aktiv deltagelse kan have indflydelse på samfundsstrukturer og sagers udfald og derved kan være med til at forme fremtiden.
- At skabe et ønske om at engagere sig i samfundet/at genskabe behovet for demokrati.

Constantin Hansen: Den Grundlovgivende Forsamling

<http://www.dengambleby.dk/undervisning/dilemmabaseret-formidling>